

**ՔԱՂԱՔԱՑԻՎԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻ ՎԱՐՈՒՅՅՈՒ ԱՎԱՐՏԸ ԳՈՐԾԸ
ՂԱՏԱՔԵՆՆՈՒՅՅԱՆ ՆԱԽԱՊԱՏՐՎԱՏԵԼՈՒ ՓՈՒԼՈՒՄ**

2005 թվականի նոյեմբերի 27-ին Հայաստանի Հանրապետության² Սահմանադրության մեջ կատարված փոփոխությունները սկիզբ հանդիսացան ՀՀ-ում դատաիրավական բարեփոխումների երկրորդ փուլի իրականացման համար: Ղատաիրավական բարեփոխումների նպատակը ՀՀ-ում ժամանակակից իրավական պետության չափանիշներին համապատասխանող իրավական և դատական համակարգի ապահովումն է, որը ենթադրում է նաև քաղաքացիական արդարադատության արդյունավետության բարձրացում:

Իրավաբանական գրականությունում քաղաքացիական դատավարության արդյունավետությունը կանխորոշվում է հետևյալ չափանիշներով՝

- դատական պաշտպանության իրավունքի լիարժեք ապահովում
- քաղաքացիական գործերի ճիշտ և ժամանակին քննություն ու լուծում
- դատավարական խնայողություն³:

Գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլի առաջնային նպատակը գործի ժամանակին և ճիշտ քննության ու լուծման ապահովումն է, իսկ ֆակուլտատիվ նպատակը՝ դատավարական խնայողությունը⁴, հետևաբար քաղաքացիական դատավարության այս փուլը լիովին կարող էր հանդես գալ որպես քաղաքացիական դատավարության արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված կառուցակարգ:

---

¹ ԵՊՀ քաղաքացիական դատավարության ամբիոնի հայցորդ, գիտ. դեկանվար՝ իրավ. գիտ. թեկնածու, դոցենտ Վ.Վ. Հովհաննիսյան:

² Այսուհետ նաև՝ ՀՀ:

³ Տե՛ս Լիხოцкий А.В. Теоретические проблемы эффективности правосудия по гражданским делам. Автореферат диссертации докт. юрид. наук. //www.dissercat.ru

⁴ Տե՛ս Беков Я.Х. Подготовка дела к судебному разбирательству в гражданском судопроизводстве. М., 2010, էջ 11:

Վերոգրյալով պայմանավորված՝ դատաիրավական բարեփոխումների երկրորդ փուլի շրջանակներում խնդիր դրվեց կանոնակարգելու գործը պատշաճ ձևով դատաքննության նախապատրաստելու հարցը:

2007թ. ՀՀ դատական օրենսգրքի¹ ընդունման և ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում կատարված լրացումների և փոփոխությունների² արդյունքում ՀՀ քաղաքացիական դատավարությունում վերականգնվեց գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլը, որի իրավակարգավորումն իրականացվեց դատաիրավական բարեփոխումների նպատակի շրջանակներում՝ ժամանակակից իրավական փոփոխություններին համահունչ:

Գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլի ներկայիս իրավակարգավորման առանձնահատկություններից է դատավարության այս փուլում գործի վարույթն ավարտելու հնարավորության ամրագրումը:

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 33-րդ հոդվածի 1-ին մասի և 110-րդ հոդվածի 3-րդ մասի վերլուծությունից հետևում է, որ դատարանը գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում կարող է կարճել գործի վարույթը՝ հայցվորի կողմից հայցից հրաժարվելու կամ կողմերի կնքած հաշտության համաձայնությունը հաստատելու հիմքերով³:

Օրենսդիրը, սակայն, չի կարգավորել գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում վերոնշյալ հիմքերով գործի վարույթը կարճելու ընթացակարգը, մասնավորապես, համապատասխան հիմքի ի հայտ գալու դեպքում դատարանը պե՞տք է արդյոք այն նախնական դատական նիստում քննարկի գործին մասնակցող անձանց հետ, թե՛ ոչ:

Համենատույն համար նշենք, որ ՌԴ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքը (հոդվ. 152) գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում գործի վարույթն ավարտելու հարցի քննարկումը նախատեսել է բացառապես նախնական դատական նիստում:

¹ ՀՕ-135-Ն, ՀՀՊՏ 2007.04.18/20(544), 21.02.2007

² ՀՕ-277-Ն, ՀՀՊՏ 2007.12.26/66(590), 28.11.2007

³ 04.06.1964 թվականին ընդունված Հայկական ՍՍՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքը գործի վարույթն ավարտել թույլատրում էր միայն դատական քննության փուլում:

Նշված հարցի կապակցությամբ ՀՀ ընդհանուր իրավասության դատարանների ձևավորած պրակտիկայի ուսումնասիրությունը թույլ է տալիս արձանագրել խնդրի լուծման նմանատիպ տարբերակներ: Այսպես, գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում գործի վարույթը կարճելու վկայակոչված հիմքերի ի հայտ գալու դեպքում դատարանները հիմնականում հարցը քննարկելու համար հրավիրում են նախնական դատական նիստ կամ գործի վարույթը կարճում են արդեն իսկ նշանակված նախնական դատական նիստի ավարտից հետո: Այսպես, օրինակ, թիվ ԵԿԴ/1543/02/12 քաղաքացիական գործն ըստ հայցի Երևան համայնքի ընդդեմ Պավել Ղարազադյանի՝ գումարի բռնագանձման պահանջի մասին, դատաքննության նախապատրաստելու փուլում, նախնական դատական նիստ նշանակված չլինելու պարագայում, հայցվորի ներկայացուցիչը 27.09.2012 թվականին հայցից հրաժարվելու մասին դիմում է ներկայացրել դատարան: Դատարանը նշված գործով 03.10.2012 թվականի ծանուցագրով 16.10.2012 թվականին նշանակել է նախնական դատական նիստ, որի ընթացքում քննարկել է հայցից հրաժարվելու մասին դիմումը և նույն օրը հրապարակել է գործի վարույթը կարճելու մասին վճիռ: Մեկ այլ, թիվ ԵԵԴ/0866/02/12 քաղաքացիական գործով ըստ հայցի Երևան համայնքի ընդդեմ «Նահասյան» ՍՊԸ-ի՝ գումարի բռնագանձման պահանջի մասին, դատարանը 03.07.2012 թվականին կայացրել է հայցադիմումը վարույթ ընդունելու և 10.09.2012 թվականին նախնական դատական նիստ նշանակելու մասին որոշում: Գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում՝ 09.08.2012 թվականին, հայցվորի ներկայացուցիչը հայցից հրաժարվելու մասին դիմում է ներկայացրել դատարան: Դատարանը նշված դիմումը քննարկվել է արդեն իսկ նշանակված նախնական դատական նիստի ընթացքում և նույն օրը հրապարակել է գործի վարույթը կարճելու մասին վճիռ: Նմանատիպ նախադեպեր արձանագրվել են նաև թիվ ԵԱՆԴ/0903/02/12, թիվ ԵՄԴ/1182/02/12, թիվ ԵԱՔԴ/0982/02/12, թիվ ԵԱԴԴ/0693/02/12, թիվ ԵԿԴ/0315/02/12 քաղաքացիական գործերով:

Հարկ է նշել, որ ՀՀ վճռաբեկ դատարանը թիվ ԵԿԴ/0462/02/08 քաղաքացիական գործով 19.10.2012 թվականին կայացված որոշման շրջանակներում արձանագրել է, որ հայցից հրաժարումը հայցվորի կողմից պատասխանողին ուղղված նյութաիրավական պա-

հանջից և իրավունքի պաշտպանության դատավարական միջոցից անվերապահորեն, առանց որևէ պայմանի հրաժարումն է: Հայցից հրաժարումը հայցվորի միակողմանի տնօրինչական գործողություն է, որը կարող է տեղի ունենալ տարբեր նկատառումներով: Դատարանը չպետք է անդրադառնա հայցից հրաժարվելու պատճառների գնահատմանը, սակայն պարտավոր է հայցվորին պարզաբանել կատարվող գործողության իմաստն ու նշանակությունը և համոզվել, որ հայցից հրաժարումը վերջինիս ազատ կամքի արտահայտությունն է և զերծ է այլ անձանց հարկադրանքից:

Վերը շարադրվածից հետևում է, որ ՀՀ վճռաբեկ դատարանը ևս այն տեսակետին է, որ հայցից հրաժարվելու հարցը ենթակա է քննարկման դատական միտով (այդ թվում՝ նաև նախնական):

Կարծում ենք, որ գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում հայցվորի կողմից հայցից հրաժարվելու հիմքի առկայության դեպքում նշված հարցի քննարկումը բացառապես նախնական դատական միտ փոխադրելը չի բխում դատավարական խնայողության սկզբունքից: Այն կարող է ոչ միայն անհարկի ձգձգել գործի քննության ավարտը, այլև որոշ դեպքերում նաև հանգեցնել կողմերի իրավունքների խախտման: Այսպես, օրինակ, հայցից հրաժարվելու հիմքով դատարանը, կարճելով գործի վարույթը, վճիռն օրինական ուժի մեջ մտնելու պահից վերացնում է նաև ձեռնարկված հայցի ապահովումը: Ակնհայտ է, որ սպասել մինչև արդեն իսկ նշանակված նախնական դատական միտը կամ հարցի քննարկման համար նշանակել նախնական դատական միտ, կարող է ձգձգվել նաև ձեռնարկված հայցի ապահովման վերացումը:

Կամ՝ վերը նշված պրակտիկան կարող է հանգեցնել աննպատակ և չարդարացված դատական ծախսերի կատարման: Այսպես, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրքը դատարանին չի պարտավորեցնում հայցից հրաժարվելու մասին դիմում ստացվելու դեպքում այդ մասին ծանուցել պատասխանողին և գործին մասնակցող այլ անձանց: Հետևաբար նման դեպքերում՝ գործով նախնական դատական միտ նշանակելու պարագայում, վերջիններս, տեղյակ չլինելով գործի վարույթը կարճելու հիմքի առկայության մասին, կարող են կրել ծախսեր՝ ապացույցներ հավաքելու և ներկայացնելու, ներկայացուցչի վարձատրության և այլնի համար:

Ուստի առաջարկում ենք գործը դատաքննության նախապատ-

րաստելու փուլում հայցից հրաժարվելու մասին դիմում ներկայացվելու դեպքում առանց նախնական դատական միտ հրավիրելու կարճել գործի վարույթը: Միևնույն ժամանակ չենք բացառում նշված հիմքի քննարկումը նախնական դատական միտում, եթե դատարանի կարծիքով այդպիսի անհրաժեշտություն առկա է (օրինակ, դատավորը հիմնավոր կասկածներ ունի և ցանկանում է պարզել՝ հայցից հրաժարվելու դիմումն իսկապե՞ս ստորագրվել է հայցվորի կողմից կամ նշված գործողությունն հանդիսանո՞ւմ է արդյոք վերջինիս ազատ կամահայտնության արդյունք):

Նշված հարցի կապակցությամբ միաժամանակ հարկ ենք համարում անդրադառնալ դատական պրակտիկայում տեղ գտած մեկ այլ արատավոր միտումին, երբ դատարանները, գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում ստանալով հայցից հրաժարվելու մասին դիմում, այնուամենայնիվ, գործը նշանակում են դատաքննության՝ դատավարության այդ փուլում արձանագրելով գործի վարույթը կարճելու հիմք ի հայտ գալու փաստը: Նման պրակտիկան թերևս կարելի է դիտել որպես խորհրդային ժառանգության դրսևորում՝ նկատի ունենալով, որ 04.06.1964 թվականին ընդունված Հայկական ՍՍՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրքը գործի վարույթն ավարտել թույլատրում էր միայն դատական քննության փուլում: Վերը նշված պրակտիկան ոչ միայն հակասության մեջ է մտնում դատավարական խնայողության սկզբունքի հետ, այլև կարող է անհարկի սահմանափակել անձի դատական պաշտպանության իրավունքը: Այսպես, ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 110-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ գործի վարույթի կարճման դեպքում նույն անձանց միջև, նույն առարկայի մասին և միևնույն հիմքերով վեճի վերաբերյալ չի թույլատրվում կրկին դիմել դատարան՝ բացառությամբ այն դեպքի, երբ հայցվորը հայցից հրաժարվել է դատաքննության նախապատրաստական փուլում:

Այլ է ընթացակարգը կողմերի կնքած հաշտության համաձայնությունը հաստատելիս: Այսպես, ՔԴՕ-ի 33-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ կողմերը դատավարության ցանկացած փուլում կարող են գործն ավարտել հաշտության համաձայնությամբ: Նույն հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ դատարանը, նախքան հաշտության համաձայնությունը հաստատելը, կողմերին պարզաբանում է դրա դա-

տավարական հետևանքները: Նշված իրավակարգավորումից հետևում է, որ գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում հաշտության համաձայնություն կնքվելու դեպքում դատարանը չի կարող առանց նախնական դատական նիստ իրավիրելու կարճել գործի վարույթը, քանի որ օրենսդիրը իմպերատիվ կերպով պարտավորեցնում է դատարանին մինչև հաշտության համաձայնությունը հաստատելը կողմերին պարզաբանել դրա դատավարական հետևանքները, ինչը գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում հնարավոր է բացառապես նախնական դատական նիստում:

Հարկ ենք համարում քննարկել այն հարցը, թե հնարավոր է արդյոք գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում հայցը կամ դիմումն թողնել առանց քննության կամ գործի վարույթը կարճել ՔԴՕ-ի 109-րդ հոդվածով սահմանված այլ հիմքերով:

Այս կապակցությամբ հայ հեղինակներից Ռ.Գ. Պետրոսյանը գրում է. «Գործող ՔԴՕ-ն «Հայցը կամ դիմումը առանց քննության թողնելը» և «Գործի վարույթը կարճումը» գլուխները (15 և 17-րդ) իրավացիորեն զետեղել է «Դատաքննությունը» գլխից առաջ, որով հետև աչտեղ սահմանված են այնպիսի հիմքեր, որոնց առկայությամբ հնարավոր է հայցը կամ դիմումն առանց քննության թողնել կամ գործի վարույթը կարճել նաև նախապատրաստման փուլում՝ մինչև գործի դատական քննությունը սկսվելը»¹: Հեղինակի կարծիքով այդպիսի հիմքերի առկայության դեպքում հայցը կամ դիմումն առանց քննության թողնելու կամ գործի վարույթը կարճելու գործողությունները դատաքննության փուլ փոխադրելն անիմաստ է, քանի որ նախապատրաստման փուլում այդ գործողությունների կատարումը կրճատում է վարույթը, կողմերին և դատարանին ազատում է ժամանակի ավելորդ ծախսումներից:

Համամիտ լինելով հեղինակի հետ՝ կարծում ենք, որ գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում հայցը կամ դիմումն առանց քննության թողնելու կամ գործի վարույթը այլ հիմքերով կարճելու հնարավորության նախատեսումը դատավարական խնայողության ապահովման միջոց է և դատարանների ներկայիս

---

¹ Տե՛ս Պետրոսյան Ռ.Գ., Հայաստանի քաղաքացիական դատավարություն, - երրորդ հրատ., Երևանի համալս. հրատ., Եր., 2007, էջ 412:

ծանրաբեռնվածության պայմաններում կարող է նպաստել խնդրի լուծմանը: Սակայն համամիտ չենք հեղինակի այն տեսակետին, որ ՔԴՕ-ի կառուցվածքից հետևում է, որ գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում հայցը կամ դիմումն առանց քննության թողնելու կամ գործի վարույթն այլ հիմքերով կարճելու հնարավորություն նախատեսված է: Գործնականում դատարանները համապատասխան հիմքերի առկայության դեպքում շատ անգամ հենց գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում էլ ավարտում են գործի վարույթը, ինչը որքան էլ արդարացված է, սակայն չի բխում օրենքի կարգավորումից: Ուստի առաջարկում ենք ՔԴՕ-ում նախատեսել դրույթ, ըստ որի՝ գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում համապատասխան հիմքերի առկայության դեպքում դատարանը հայցը կամ դիմումը թողնում է առանց քննության կամ կարճում է գործի վարույթը: Ընդ որում, մեր կարծիքով, նշված գործողությունները կարող են իրացվել ինչպես նախնական դատական նիստում, այնպես էլ նախնական դատական նիստից դուրս՝ կախված նրանից, թե ինչ հիմքով է հայցը կամ դիմումը թողնվում առանց քննության կամ կարճվում գործի վարույթը:

Այսպես, օրինակ, ՔԴՕ-ի 103-րդ հոդվածի 4-րդ կետի համաձայն՝ դատարանը հայցը կամ դիմումը թողնում է առանց քննության, եթե իրավաբանական նշանակություն ունեցող փաստերի հաստատման կամ ըստ ներկայացնողի և օրդերային կորցրած արժեթղթով հավաստված իրավունքները վերականգնելու մասին դիմումը քննելիս վեճ է ծագել իրավունքի մասին:

ՀՀ վճռաբեկ դատարանը գործերից մեկով կայացված որոշման շրջանակներում նշել է, որ յուրաքանչյուր դեպքում իրավունքի վերաբերյալ վեճի առկայությունն ստուգելիս դատարանը պարտավոր է պարզել, թե արդյո՞ք գործի փաստերից ելնելով՝ առերևույթ առկա է փոխադարձ կապ քննարկվող փաստի և այլ անձի իրավունքների միջև, և արդյո՞ք նման փաստի հաստատումը կարող է որևէ կերպ ազդել այլ անձի իրավունքների ծավալի վրա: Նման կապի, ինչպես նաև այդ փաստի և այլ անձի իրավունքների ծավալի փոփոխության միջև պատճառահետևանքային կապի բացակայության դեպքում իրավունքի մասին վեճի վերաբերյալ հայտարարությունն ինքնին ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 103-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետի իմաստով հայցն առանց քննության

թողնելու հիմք չէ: Դատարանը յուրաքանչյուր կոնկրետ դեպքում վեճի առկայության կամ բացակայության հարցը պետք է պարզի՝ ելնելով տվյալ գործի փաստերից, ինչպես նաև օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված պահանջներից¹:

Կարծում ենք, որ դատարանը վերոնշյալ հարցերը կարող է պարզել՝ դրանք քննարկելով բացառապես նախնական դատական նիստի ընթացքում, ընդ որում՝ այն անձը, ով վկայակոչել է համապատասխան հիմքը, պետք է ծանուցվի նախնական դատական նիստի վայրի և ժամանակի մասին:

Կամ, օրինակ, ՔԴՕ-ի 109-րդ հոդվածի 2-րդ կետի համաձայն՝ դատարանը կարծում է գործի վարույթը, եթե նույն անձանց միջև, նույն առարկայի մասին միևնույն հիմքերով վեճի վերաբերյալ առկա է դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճիռ՝ բացառությամբ սույն օրենսգրքի 110 հոդվածի 3-րդ կետով նախատեսված դեպքի: ՔԴՕ-ի 110-րդ հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն՝ գործի վարույթի կարճման դեպքում նույն անձանց միջև, նույն առարկայի մասին և միևնույն հիմքերով վեճի վերաբերյալ չի թույլատրվում կրկին դիմել դատարան՝ բացառությամբ այն դեպքի, երբ հայցվորը հայցից հրաժարվել է դատաքննության նախապատրաստական փուլում: Այսպես, եթե գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում գործին մասնակցող անձը դատարան է ներկայացրել նույն անձանց միջև, նույն առարկայի մասին միևնույն հիմքերով վեճով գործի վարույթը հայցից հրաժարվելու հիմքով կարճելու մասին օրինական ուժի մեջ մտած վճիռ, սակայն վճռի բովանդակությունից պարզ չէ՝ հայցվորը դատավարության ո՞ր փուլում է հրաժարվել հայցից, դատարանը այդ հանգամանքը պարզելու համար պետք է հրավիրի նախնական դատական նիստ:

Գործի վարույթը կարճվում է նաև այն դեպքում, երբ գործին մասնակցող քաղաքացու մահից հետո վիճելի իրավահարաբերությունը բացառում է իրավահաջորդությունը: Օրինակ, ամուսնալուծության կամ ալիմենտի բռնագանձման պահանջներով, որոնցով վիճելի իրավահարաբերությունը բացառում է իրավահաջորդությունը, եթե գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում դատարան է ներկայացվում գործին մասնակցող անձի մահը հաստատվելու:

¹ Տե՛ս ՀՀ վճռաբեկ դատարանի թիվ 3-445(Ա) քաղաքացիական գործով 02.03.2007 թվականի որոշումը:

տող ապացույց, դատարանն առանց նախնական դատական նիստ հրավիրելու պետք է կարճի գործի վարույթը:

Նախնական դատական նիստ հրավիրելու անհրաժեշտությունը բացակայում է նաև այն դեպքերում, երբ դատարան է ներկայացվել գործին մասնակցող իրավաբանական անձի՝ լուծարված լինելու փաստը հաստատող ապացույց:

Անփոփելիով կարող ենք նշել, որ՝

- գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում գործի վարույթն ավարտելու հնարավորության օրենսդրական ամրագրումն ուղղված է դատավարական խնայողության սկզբունքի ապահովմանը

- ՔԴՕ-ում անհրաժեշտ է նախատեսել դրույթ, ըստ որի՝ գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում օրենքով սահմանված հիմքերի առկայության պարագայում դատարանը հայցը կամ դիմումը թողնում է առանց քննության կամ կարծում է գործի վարույթը

- գործը դատաքննության նախապատրաստելու փուլում գործի վարույթի կարծումը՝ հայցից հրաժարվելու հիմքով, բացառապես նախնական դատական նիստում իրականացվող գործողությունն չէ:

Ashkhen Gharslyan

Post graduate researcher at the Chair of Civil Procedure, YSU

THE TERMINATION OF THE PROCEEDINGS OF A CIVIL CASE AT THE PREPARATION STAGE OF A CASE

One of the features of the legal regulation of the stage of preparation of a case for a hearing is the provision of possibility to terminate the proceeding of a case in this stage of judicial process. This regulation aimed to ensure the principle of procedural economy.

The legislator, however, has not regulated the procedure of dismissing a case in the stage of preparation of a case for a hearing. Particularly, in case of reveal of an appropriate ground for dismissing a case it is not clear whether the court has to discuss it at the preliminary session with the participants of the case.

The author has introduced the solutions of the issue by the judicial practice and suggested to provide for a clear procedure through several legislative amendments and to enlarge the circle of the grounds of termination of a case in the stage of preparation of a case for a hearing.

Ашхен Карслян
соискатель кафедры гражданского процесса ЕГУ

ЗАВЕРШЕНИЕ ПРОИЗВОДСТВА ГРАЖДАНСКОГО ДЕЛА НА ЭТАПЕ ПОДГОТОВКИ ДЕЛА К СУДЕБНОМУ РАЗБИРАТЕЛЬСТВУ

Одной из современных особенностей правового регулирования на этапе подготовки дела к судебному разбирательству является установление возможности завершить производство дела на данном этапе судопроизводства, что направлено на обеспечение принципа процессуальной экономности.

Однако законодатель не урегулировал процедуру прекращения производства по делу на стадии подготовки дела к судебному разбирательству, а именно, должен ли суд, при наличии соответствующего основания, обсудить данный вопрос с участвующими в деле лицами на предварительном судебном заседании или нет?

В статье автор детально показывает имеющиеся в судебной практике решения данного вопроса, одновременно, в результате соответствующих законодательных реформ предлагает не только установить четкую процедуру, но и расширить круг оснований для прекращения производства по делу на стадии подготовки дела к судебному разбирательству.

Բանալի բառեր՝ նախապատրաստել, փուլ, վարույթ, կարծել, նախնական դատական նիստ, վճիռ, հիմք, քննարկել, ապացույց, առանց քննության:

Keyword: Prepare, stage, proceeding, dismissing, preliminary judicial session, judgment, ground, discuss, evidence, unexamined.

Ключевые слова: подготовить, этап, производство, прекратить, предварительное судебное заседание, решение, основание, обсудить, доказательство, без рассмотрения.